

Olvasóink írják

EJSZAKAI

CSENDHÁBORÍTÓK

A halászcserda gyakorta részeg vendégeinek lármája, sőt záróra után még előforduló verekedések is felverik a Takaréktár utcában lakók álmát. Többször hívtuk már ki az URH-s kocsit, de akkorra, mire odaért a botrányokozók eltűntek. Ezért — legalábbis egy ideig — helyes lenne, ha a Takaréktár utcában a késő esti és éjszakai órákban fokoznák a rendőri ellenőrzést, hogy megszűnjék az éjszakai csendháborítás.

E. L.

VÁROSNEZÉS

EGY KÜLPÖLDIVEL

A napokban az NSZK-ból érkezett vendégemmel séfáltam a városban. Vendégem évtizedekkel ezelőtt Szegeden élt, s most azért jött, hogy szétnézzen, s a városgazdálkodással kapcsolatosan érdeklődjék, tapasztalatot szerezzon. Nem győzött csodálkozni azon az előnyös változáson, ami városunkban történt a felszabadulás óta. Örömmel gyönyörködött a nagykörút pompájában, az új épületekben. Elragadtatása fokozódott, amikor sétánk során átértünk Újszegedre, az új városnegyedbe. A hévzről pedig megállapította, hogy szerencsés adottsága Szegednek.

Megvallom őszintén, büszke voltam, hogy igényes vendégem elégedetten nyilatkozott városunkról.

Benke Gedeon

A TÍZFILLÉRES

Ragyogó, napfényes, üde zöld, esőmentes vasárnapot töltöttem Újszegeden. Jól érezték magukat a gyerekek a Vidám Parkban. De a játékok körül sokat vártak, hogy sorra kerüljenek. Valami megcsillant a napfényben. Egy pénzdarab. Tízfilléres volt. Átléptem én is, és még sokan mások. Aztán hirtelen egy emlék jutott eszembe. Tízéves lehettem, iskolából jöttem haza. Egy gombforma fektűt előttem az úton. Felvettem, forgattam a kezemben. Egy rozsdás pénzdarab volt. Rohantam a kúthoz s meztelbás sarkammal addig dörzsöltem, mostam, míg teljes szépségében ragyogott a réz kétfilléres. Két fillérem van, vehetek rajta egy kis darab cukrot.

Azután újra lepillantottam a 10 filléresre, s láttam, hogy egy kislány észrevette. Belerúgott, s a pénzdarab eltűnt a cipőtálcák alatt.

Háry Lajosné

Üljenek le! Vagy nem, mégiscsak maradjanak állva, de itt, a Sirály női divatszalon kirakata előtt. És most nyissák ki jól a szemüket, de sarkig, hölgyeim és uraim, mert egy úttörő kezdeményezésnek lehetnek tanúi.

A női fehérneműből változatos szép csokrokat kreáltak az ügyes kirakatrendezők, s a csokrokat siettek elnevezni a szabadtéri játékok idején műsoráról. Úgy bizony! A Háry János omló ingeket ka-

pott, persze, akinek nem inge, az majd nem veszi magára. Megtalálja a lényegét kifejező női alsóneműket a többi, talán jobb sorsra érdemes darab: a Faust, a Gorda, az Otello is. És azt hiszem, maga a nagy Madách is meg lenne elégedve a művéhez mellékelte csokorral, melynek fénypontja,

egy szemet gyönyörködtető melltartó és egy pic-pikás habfehér női nadrág. No, azért senkit se ijesztessen meg a felirat: „Az ember tragédiája”. Istenem, ki mint él, úgy asszociál. A csokrok mindenestre edesek. Hogy komédiát csináltak a tragédiából? Hja, kérem, ez a formabontás, a női dolgok új

hulláma. Még jó, hogy a játékok rendezése szerencsés kézzel válogatott, nem akármilyen darabokat tűzött műsorra. Másképp egész sor izléstelen tréfára adott volna okot az akart vagy akaratlan tréfacsinálóknak, akik nyilván nem riadt volna vissza attól sem, hogy: *Helytartó-melltartó, Egérut-harisnyakötő* vagy éppen *Bűbajos éj-bugyogó* reklámozzon kirakatrendezés ürügyén.

S. M.

Mai vendégünk:

A ruhagyár Béke brigádja

A brigád minden tagja szalagnál dolgozik: varrónők. A névsort nehéz lenne leírni, huszonhárom tagot számlálnak. Selyem Erzsébet a brigádvezető. Ahogyan a többiek mondják, ő a vezér. Az is kiderül, hogy a brigád valamikor gyöngelábban állt, már-már szét-esett, végül aztán egyenesbe jutottak, s ma büszkék arra, hogy jól megértik egymást, ha vége a műszaknak és elhagyják a szalagot, akkor is együvé tartozónak érzik magukat.

Konferencia fehér asztalnál

E beszélgetés alkalmával magam is azt kerestem, kuttattam a brigád életében, hogy vajon műszak után miben mutatkozik meg, hogy érződik az összetartás, van-e egyáltalán nyoma annak, hogy immár kétszer elnyerték a szocialista címet.

Nagy segítségemre volt a beszedes Risnyovszky Gézáé, akinek a brigádban hivatalosan is a „hangulat-keltő” funkciót osztották.

Bár rivalisom is akad Szabadvári Gyuláné személyében, aki mostanában került a kollektívába — mentegedőzik tisztán.

Az új asszony tetőzni fogja — mondják többen is egyszerre.

Nem baj — válaszol Risnyovszky — legalább a szalag mindkét végénél jobb lesz a hangulat, mivel az új asszony ott dolgozik.

Érdeklődöm, hogy műszak után összetart-e a brigád, van-e valamiféle közös rendezvényük.

Ha olyan fehérasztal-konferenciára gondol, akkor van — nevetnek. Selyem Erzsébet pedig meséli a legutóbbi összejövetelt:

Jelmezball volt az egyik brigádtal lakásán.

A Földes-kastély összes termeiben — így a hangulatoké.

Kiderül, hogy Földesi Lajosné brigádtal háromszobás lakásában szokták „rendezvényeiket” megtartani, azért nevezték el kastélynak társuk családi házát.

Csuda jól érezzük magunkat az ilyen konferenciákon — mondják felszabadultan az asszonyok.

S hol vannak ilyenkor a férjek, vagy a vőlegények?

Ok is ott vannak velünk — felelik kórusban.

Zöld ág a háztetőn

Tovább görgetjük a szabad időt. Az összetartás ezernyi momentumát kerüli elő. Bulik Istvánné tavaly építkezett, ott volt mindenki segíteni.

Többször ért a téglalaparáss, mint egy gyári műszak — jegyzi meg valaki a brigád tagjai közül.

Készen van-e már a ház?

Föl is avattuk. Zöld ág volt a tetőn — mondja Risnyovszky.

Selyem Erzsébet a brigád társadalmi munkájáról tájékoztat.

Tavaly tavasszal a vidámparkban 100 órát dolgozott a Béke-brigád.

Szívesen emlékeznek vissza erre a munkára, s ami-

kor gyermekeikkel ott járnak, elhangzik a megjegyzés: — Én is megizzadtam érte.

A vietnami nép megsegítésére szervezett műszakon is ott voltak mind a huszonhármán. De nehéz komolyra fordítani a szót e jókedélyű társaságban. Valaki tréfásan mondja:

Hóhanyók is voltunk a gyár udvarában.

Igen, a télen hirtelen nagy hó esett, segíteni kellett a gyár udvarát rendbe tenni. Segítettek, társadalmi munkában. A brigádvezető gondolkodik egy pillanatra, hogy milyen eseményről is szóljon.

Megvan. Kézimunkakiállítás volt a gyárban, arra is benevezünk és díjat is nyertünk. A Macsánszky-kézi munkája nyert.

Kié lesz a páma?

Ezt a kis kuriózumot nem lehet kihagyni. A múlt év őszén a kollektíva egy kétméteres flikuszt kapott ajándékba. Sokáig tanakodtak, hogy mitévők legyenek a virággal, a közös pálmával. Végül salamoni döntést hoztak.

Azé a lányé lesz, aki leghamarább férjhez megy. A brigád közös ajándéka — mondják a döntés eredményét.

S elvitték már a virágot?

Még nem. Talán Mátyus Ilona, ő pályázta meg leginkább — mosolyognak, mivel az „okosabbja” azt vallja, hogy egy pálmáért, még ha kétméteres is, nem érdemes feladni a függetlenséget. De Mátyus Ilonát sem a virág elnyerése készíti a komoly lépésre.

Sok igaz barátinó

A brigádnapiót hosszan nézegettem. Igazán szép. Nagyon tetszett, hogy amikor új taggal gyarapodnak, akkor a naplóba is beírják a felvétel történetét és oda-tűzik az új brigádtal fényképét a naplóba. Sok a képszap, amelyet nyaralásokról küldenek a brigádnak, de mintegy „hivatalos belég” megálálható a naplóban a színház- és mozijegyek tömkelege is. Dokumentálják közös kezdeményezéseiket.

Most a Budapesti Nemzetközi Várra akarunk kollektíven kirándulni.

Bulik Istvánné talán itt, a nyilvánosság előtt akarja megköszönni a brigádnak, hogy tagjai között milyen jó a harmónia.

Több éve vagyok a gyárban, de amíg nem voltam a Béke-brigádban, bizony elmentünk egymás mellett, alig beszélgettünk, alig ismertük egymást. Itt közelebb kerültünk és bizalommal megoszthatjuk örömeinket és bánatunkat, mert van kikkel. Mióta a brigádba felvettek úgy érzem sok igaz barátinó van.

A barátságának példái is akadnak. Állami intézetből került két kislány a brigádba. Eleinte „maguk mögé” bújtak, ma már kitárulkoztak, félretették kisebbségi érzéseiket: — Olyanok vagyunk, mint a többiek —, hangjuk nem félénk, amikor ezt kijelentik.

Egyik társuk, nemrégiben elvesztette a félhavi fizetését. A brigád tagjai, mindenki kivétel nélkül a bóriféjébe nyúlt és pillanatok alatt együtt volt az a 700 forint. Újból megköszöni Koczka Julianna a segítséget.

Nekünk jobban esett, hogy segíthettünk — mondják egyszerre.

A munka is könnyebb

A kerekasztal-beszélgetés minden érdemes részét lehetlenség lenne ebben a riportban megírni. Név nélkül írom a megjegyzéseket:

Szombatonként felmosuk a munkahelyünket, mert jobb érzés tisztán helyen dolgozni.

Kapun kívül is számíthatunk egymásra.

A munka is könnyebben megy ilyen hangulatban.

Egy árvaházi kisgyermeket, vagy többet is szeretnénk a védelmünkbe venni és néha a családi körünkben vendégül látni.

Senki nem dolgozik 100 százalékal. Ha gyengébben megy valakinek a teljesítés, segítünk közösen.

Hosszan lehetne az ilyen és ehhez hasonló megjegyzéseket sorolni. Azzal fejezném be a vendégeinkkel történt beszélgetést, amit a brigádvezető mondott:

Egész évben végig kellene nézni, hogy milyen jókedélyű a Béke-brigád. Ez a kollektíva műszak után is brigád marad.

Gazdag István

Az igazi jelige: spekuláció

A lakásigények kielégítésének egy módjaként az állam évente több száz millió forint hosszulejáratú építési kölcsönt folyósít a dolgozóknak. Még így is kevés a lakás, ezért bizonyos versengés folyik a kedvezmények eléréséért. Ezt a helyzetet egyre többen egyéni haszonszerzésre használják ki, spekulálnak a lakásokkal. Vannak, akik igénybe veszik az állami kölcsönt, felépítik a házat, vagy a lakást, azután rövidesen áruba bocsátják. Természetesen nyereséggel, nem is kevéssel: többszörösen tízezer forint is van egy-egy „lemondás” ára. Az átlagos dolgozónak 2—3 évi keresete az az összeg, amit egy mai uzsorás kér és — „mindig akad veréb” elv alapján — kap. Amiért ő még csupán foglalót adott az államnak, ölébe hull egy rakás pénz.

A Selmeczi utca 10. szám alatti, OTP kölcsönrel három éve épült családi házat — például — áruba bocsátotta a tulajdonos. Megkérdeztem, miért. Eladja — tájékoztattak — mert bent a városban társasházépítési szövetkezésnek a tagjai s hamarosan elkészül az új lakás. Ez is állami segítséggel. Nos, a családi házáért 180 ezer forintot kérnek s a vevőnek még át kell vállalnia hetvenvalahányezer forint törlesztendő adósságot. Nyilvánvaló, hogy itt az állami kölcsön szociális irányelvnek kijátszásáról van szó — bús haszonnal.

Az egyik, két-három éve épült újszegedi szövetkezeti házban nemrég kelt el egy lakás. A tulajdonos még csak harmincezer forintot törlesztett az OTP-nek, s a vevőtől, akik siettek egymást megelőzni a vételben, 80 ezret kért. Ennyi kellett ugyancsak kölcsönrel épülő családi házának előzetes költségeire. Végül is — egymásra lécitáltak a vevők — 90 ezer forintért cserélt gazdát a lakás.

Több hasonló példát lehetne sorolni. Olvastam olyan hirdetést a helyi lapban: „két és fél szoba összkomfortos, új öröklakás készpénzért átadó. Áránlatot kérek jelígre.” Utánajártam a dolagnak. A Háló utca 9/b szám alatti társasház egyik lakásának tulajdonosa hirdette a lakást, amelyben elkészülte óta (1965 ősze) nem lakik senki. A tulajdonos se. Ellenben most spekulál vele, munka nélkül akar nagyösszegű pénzhez jutni — ugyancsak az igénybevett állami segítség révén.

A közvélemény elítéli a lakás-spekulációt minden megnyilatkozását, mert összeegyeztethetetlen általános erkölcsi elveinkkel s többszörösen káros közéletünk. Az államigazgatási és társadalmi szervek pedig még szigorúbb ellenőrzéssel és intézkedésekkel igyekeznek útját állni a lakás-spekuláció további burjánzásának.

Kondorosi János

Diákothton, kollégium, szocialista kollégium

A felsőoktatási intézmények kollégiumainak, diákothonainak állami és ifjúsági vezetői a KISZ KB, a Művelődésügyi Minisztérium és a szakminisztériumok által rendezett kétnapos tanácskozáson vitatták meg a kollégiumi fejlődés eddigi tapasztalatait, a továbbfejlődés kérdéseit.

23 ezer kollégiumi lakó

Az első egyetemi kollégiumi tanácskozás 1962-ben volt. Azóta jelentős mértékben fejlődött a kollégiumi mozgalom, melynek egyik alapvető feltétele az a gondoskodás, amelyet államunk e kérdésben tanúsít. Ma az ország 92 felsőoktatási intézményéhez 146 kollégium és diákothton tartozik. Az egyetemi ifjúság közel fele — több mint 23 ezer hallgató — lakik kollégiumban, aminek a szegedi arány is megfelelő. Kollégistáink 1963 óta egyenesen havi 200 forintért teljes ellátást kapnak (érdemes megemlíteni, hogy az NSZK-ban az egyetemisták alig több mint 10 százaléka lakik kollégiumban, drága pénzért).

Jelentős a minőségi feltételek színvonalának emelkedése is. Az egy szobára jutó létszám országosan és Szegeden is egyre több kollégiumban éri el az ideális 3—5 főt. Hasonlóan egyre több helyen biztosítottak a szabad idő kulturált eltöltésének lehetőségei is. Nem kevés ugyanakkor a megoldatlan probléma sem. Hiszen országosan hallgatóink 16 százaléka még mindig albérlő vagy bejáró, s akad még diákothton 18—20 ágyas szobával és sok helyen hiányzik még a könyvtár, a klub stb.

Fejlődő nevelés

A tanácskozás leszögezte: jelentős fejlődés történt a nevelőmunkában is, amit

bizonyít, hogy az első tanácskozás óta 55 diákothton nyerte el a kollégium címet. A kollégiumokban a közösségi tevékenység, a szakmai és politikai nevelőmunka nagymértékben segítette a kommunista szakemberképzés hatékonyságának növekedését. A kollégiumok egyre inkább a KISZ politikai tömegbázisai lettek.

A mostani tanácskozás a továbbfejlődés célját a „szocialista kollégium” cím elnyerésében jelölte meg, amely adható és visszavonható. Feltétele a megfelelő nevelőmunka, az öntevékeny közösségi élet magasszintű kibontakozása. Ilyen módon a jövőben a nevelőmunka szintjétől függően a bontakozásos intézmények három típusát különböztetnénk meg: diákothton, kollégium és szocialista kollégium.

A szegedi kollégiumok eredményei jelentősek. Az elmúlt négy évben szinte minden szegedi felsőoktatási intézmény új, modern kollégiumot kapott, s reméljük, a sor a jövőben folytatódni fog. Hallgatóink jelentős része fizikai munkával is részt vett az új kollégiumok felépítésében.

Négy szegedi felszólalás

Az objektív feltételek javulásával a nevelőmunka terén is komoly eredményeket tehetünk az elmúlt évek merlegére. Országosan is figyelemre méltó eredmények születtek a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, a KISZ és a kollégiumegyüttműködése terén a hallgatók eszmélet-politikai nevelőmunkájának fejlődésében, aminek tapasztalatairól Pigniczki György, a SZOTE kollégiumainak igazgatója és Annus János orvoskari KISZ-

A konferencia nem hozott határozatokat. Véleményt nyilvánított, javaslatokat tett, melyek hasznossága érződni fog az e kérdésekben születendő rendeletekben, határozatokban. Az értékes konferencia tapasztalatai alapján mi is tervezzük a szegedi egyetemi kollégiumi konferencia megrendezését a jövő tanév elején, melyen az országos irányelvek alapján helyi feladatainkat kívánjuk megvitatni.

Dr. KONCZ JÁNOS,

KISZ Csongrád megyei bizottságának iskolai osztály vezetője